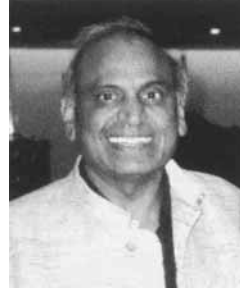

Interview met Ravi Ravindra

– Tracy Cochran

Dit interview verscheen in 2009, ter gelegenheid van het nieuwe boek *The Wisdom of Patanjali's Yoga Sutras*, van Ravi Ravindra.

VRAAG: *Hoe kwam dit boek tot stand?*

Ravi Ravindra: Daar zijn een aantal antwoorden voor. Eén is dat mijn leraar, mevrouw De Salzmann (de belangrijkste leerling van Gurdjieff en zijn opvolgster) zeer geïnteresseerd was in yoga. Ze vroeg me daar diverse keren naar. Ik deed al een halve eeuw aan yoga toen ik haar ontmoette, maar ik had altijd de indruk gehad dat ik niet zoveel inzichten daarover had te melden.

Toen ik een jonge man was, nog arroganter dan nu, was mijn standaard attitude/houding ten opzichte van de meeste dingen die ik niet begreep dat, als ik iets niet begreep, er dan iets mis moest zijn met de tekst. Maar op één of andere manier kon ik dat over deze tekst niet volhouden. Ik bleef denken dat er iets belangrijks mee is, maar dat ik het niet begreep. Dat is de achtergrond, samen met de vragen van mevrouw De Salzmann. Nu, een kwart eeuw later vormt dit boek het antwoord op haar vragen.

Is er een overeenkomst tussen De Salzmann's benadering van Gurdjieff's werk en yoga?

Ravi Ravindra: Ja en nee. Yoga betekent letterlijk ‘integratie’. Yoga wordt gebruikt, niet alleen tegenwoordig maar traditioneel ook al, als wat dan ook maar tot die integratie leidt. Bijvoorbeeld in het eerste hoofdstuk van de Bhagavad Gita heeft Arjuna een grote crisis die bekend staat als “De yoga van Arjuna’s crisis”. Yoga wordt daardoor het pad van/tot integratie zelf, of welke gelegenheid dan ook waardoor iemand zich gaat bezighouden/iemand zich verbindt/iemand het op zich neemt/iemand in beslag wordt genomen door een werkelijk serieuze zoektocht die kan leiden tot integratie.

Patanjali had weinig interesse in de fysieke asana’s (hatha-yoga-houdingen). Dit boek houdt zich primair bezig met psychologie. Patanjali’s belangrijkste interesse ligt in meditatie - elke beweging van of in de geest leidt tot vervorming van de werkelijkheid. Zijn belangrijkste zorg en aandachtspunt is om te kunnen zien met een stille of onbewogen geest.

Niet dat ik steun wilde vinden voor De Salzmans leringen vanuit de *Yoga Sutra’s*, maar ik ontdekte al lang geleden wat Kipling bedoelde toen hij schreef: *Wat weten diegenen eigenlijk van Engeland die alleen Engeland kennen?* Als ik me bezighoudt met Gurdjieff’s werk en ik ken alleen het taaleigene van dit werk, dan is er een bepaalde beperking. Om dus iets anders ‘toe te kunnen staan’, om niet in dezelfde categorieën geperst te worden, maar om iets te hebben/krijgen dat in de eigen integriteit kan verblijven, dat kan inzicht verschaffen. Het kan verduidelijken waar je je normaliter mee bezighoudt en tegelijkertijd kan het werk veel licht werpen op de *Yoga Sutra’s*.

VRAAG: *De Salzmans benadrukte het belang om open te zijn, om te kunnen blijven vragen.*

Ravi Ravindra: Ja, geestelijk onderzoek doen is niet mogelijk als ik al ‘weet’. En niet-weten is een vorm van geestelijke onontwikkeldheid. Het doet er niet toe welke leringen men volgt. Ik ben ervan overtuigd dat, tenzij iemand bijna op het punt staat om die leringen desnoods te laten vallen, hij niet echt zoekende is. Omdat een werkelijk zoeken betekent dat je niet tevreden bent met de status quo.

VRAAG: *Zich vastklampen aan de status quo wordt in de Yoga Sutra’s als één van de/hindernissen gezien.*

Ravi Ravindra: De Sanskriet-term is *Abhinivesha*, wat meestal wordt vertaald als ‘de wens om te blijven leven / de wens om het leven te continueren’. Het is de automatische tendens voor continuïteit en onafgebrokenheid, voor momentum en aandrang. Natuurkundig neigt een lichaam in beweging eraan om in beweging te blijven.

VRAAG: *Komen alle paden uiteindelijk uit dezelfde oerbron?*

Ravi Ravindra: In India hebben we de *Rig Veda*, de oudst bekende tekst in enige Indo-Europese taal. Daarin staat een klassieke bewering/verklaring: er is slechts één waarheid, maar de wijzen spreken er op vele verschillende manieren over. Feitelijk kan er niet één / een pad zijn. Mystieke realisatie is een subtiel samenspel tussen de eenheid van al wat (er) is en de unieke individualiteit van elk grassprietje. Iedere persoon is volstrekt uniek en tegelijkertijd fundamenteel verwant met een transcendente Eenheid. Daarom moeten de paden aan deze zijde van de scheiding/afscheiding van die Eenheid

- die niet transcendent is - verschillend en onderscheiden zijn.

In de *Bhagavad Gita* zegt Krishna dat aan het einde van de cyclus van vele geboortes/incarnaties, een wijs persoon tot mij komt. Alles wat is, is Krishna. Dat is ook het besef, de realisatie geweest van de grootste mystici, Meister Eckhardt, St. Johannes van het Kruis. In India is dit bijna een cliché, maar zelfs Krishna kan niet ook maar één enkel kind vervangen.

VRAAG: Je schreef over Krishnamurti, die zegt dat alles moet worden 'opgegeven', maar het is zeer moeilijk om het proces op te geven dat tot het begrip leidt, of heeft geleid, dat ik nu heb.

Ravi Ravindra: Op een gelijksoortige vraag van mij zei Krishnamurti: *Meneer, u hoeft de lucht niet te creëren, het enige wat u moet doen is het raam open zetten.* Ik antwoordde: *Maar sommige ramen zijn dichtgekit of dichtgeverfd, die moeten worden afgekrabd of opengezaagd.*

Als je een metaal verhit, bereikt dat na enige tijd een temperatuur waarop een elektron gaat springen, maar je kunt niet van tevoren voorspellen welk elektron dat zal zijn. Krishnamurti was meer geïnteresseerd in het moment waarop dat elektron springt, het moment dat je niet kon voorspellen. De voorbereiding daarvoor interesseerde hem niet. Ik heb een opname van een voordracht die Krishnamurti in 1968 of 1969 in San Francisco gaf. Het is duidelijk dat er een groep hippies in het publiek zat. Het begint namelijk als volgt: *Wat voor zin heeft het om tegen jullie te praten? Jullie hebben geen discipline.*

Naar mijn oordeel was Krishnamurti een volmaakte leraar en het enige wat hem bijzonder interesseerde waren

één-op-één ontmoetingen. Een karaktertrek die in publieke voordrachten al snel diffuus wordt. De publicaties van die publieke voordrachten zijn ook nog geredigeerd door andere mensen; hij controleerde die nooit. Als je je werkelijk meer verbonden wilt voelen met wat hij zelf voelde, dan zijn er twee bronnen: de uitgaven van zijn dagboek en zijn notitieboek. De rest is gemaakt door een aantal redacteuren. Het moment van verlichting was datgene wat Krishnamurti echt interesseerde. Al het andere veronderstelde hij daaraan vooraf te gaan, vooropgezet dat een mens gedisciplineerd zou zijn. Alles wat je met het oog op deze vraag hoeft te doen is naar Krishnamurti's eigen leven te kijken, zijn dieet, zijn lichaamshouding. Ooit was ik in India ergens toen Krishnamurti daar zou spreken en de kok van dat centrum was bijzonder opgewonden. Ik vroeg hem waarom dat was, omdat Krishnamurti in het Engels zou spreken en deze kok sprak geen woord Engels. *Nou, kijk dan toch gewoon naar hem,* zei de kok. *Kijk hoe hij zit. Kijk hoe hij spreekt.* Het probleem bij deze vraag is dat we het zeer gedisciplineerde leven dat Krishnamurti leidde over het hoofd zien.

VRAAG: Maar hoe kunnen wij onze weg, ons pad vinden?

Ravi Ravindra: Patanjali - maar ook het overgrote deel van de Indiase traditie - is daarin eigenlijk heel consistent. Oefening is een vereiste. Vanuit dat oogpunt was Krishnamurti onorthodox, een buitenbeentje, maar dat is ook typisch Indiaas. Al onze grote wijzen zijn dwarsliggers; wat er ook maar in de beperkingen van rationaliteit ligt interesseert hen niet. Je voor te stellen dat verlichting zal komen,

omdat je op een bepaalde manier ademt bijvoorbeeld - in het algemeen gesproken werkt het net andersom! Degenen die verlicht zijn zullen op een bepaalde manier ademen, staan, wandelen en zitten. Dit is echter ook maar een beperkte lineaire voorstelling; na het één zal het ander komen. Vaak zit er ook iets van een eerzuchtig streven in de meeste van dit soort processen: ik weet een beetje meer en ik heb meer liefde voor datgene wat ik weet. En omdat ik meer liefde heb, volgt er meer kennis. Dan komen we bij verklaringen als *Alleen degenen die mij kennen, kunnen mij liefhebben* en *Alleen degenen die mij liefhebben, kunnen mij kennen* van Krishna. Op een lineaire manier kan ik me dan afvragen: wat kies ik als eerste? Nou ja, een bepaald soort kip produceert een bepaald soort ei; dat ei is al een beetje anders dan het voorgaande ei, en van daaruit komt dus ook weer een ander soort kip voort. Dit is ongeveer zoals het proces naar verlichting feitelijk plaatsvindt.

VRAAG: *Niettemin schrijf je dat de Yoga Sutra's verzameld en samengesteld werden uit zeer oude tradities.*

Ravi Ravindra: Ik werd ooit diep getroffen toen Krishnamurti mij vroeg

wat er eigenlijk aan de hand was met de Indiase cultuur. Hij zei: *Het probleem is dat de brahmanen de tradities hebben vergeten.* Hij was bedroefd over wat er met de Indiase cultuur gebeurde. Anderzijds onderwees hij ook dat traditie het probleem was. Hij zag ook een zeker verraad, een zekere decadentie in de tradities. Hij had de gewoonte om bij woorden te citeren uit het grote Oxford-woordenboek. Hij wees erop dat in het Engels de wortel van het woord verraad (treason) hetzelfde was als van het woord traditie. Toen Christus werd verraden door Judas, probeerde hij de traditie te overhandigen, door te geven. Krishnamurti hield er zeer van om dat te citeren: traditie is constant verraad.

VRAAG: *Maar een noodzakelijk verraad?*

Ravi Ravindra: Neen, wat hij werkelijk zei was dat je de tradities moest afdanken.

OPMERKING: *Ik realiseer me dat ik je vraag wat het eerste kwam: de kip van de traditie of het ei van realisatie. Tijd om te stoppen.*

Uit: *Parabola*, herfst 2009
Vertaling: P.J.S.

Het woord Tattva, zoals dit in de Hindoe- filosofische stelsels wordt gebruikt, heeft een belangrijke en diepgaande betekenis. Letterlijk betekent het 'dat- heid'.

De Yoga Sutra's van Patanjali,
UTVN, deel III, sutra 45, blz. 365